

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	rt. o. é.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy órára	1	" " "

Szerkesztői szállás:

belső s. é. utca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábol, garmond sorát 1-asz. 7 krt. 2-szor 6 krt. 3-szor 5 krt. minden hirdetés után 30 krt. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. Hassenstein és Voglernél (Neuer Markt 11. szám.). Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.).

Nyitott cikke

sora után 20 krt. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők. Előfizetés a hirdetés a kiadó hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt. kell fizetni a feladásnál és 3 krt. itt az átvételénél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János.

a „K. Közlöny” kiadója.

A magyar határőrség.

(S.) A jelenleg kizárólag deák-párti képviselőkből álló magyar delegatio nem kevesebb buzgalommal jár el nagy fontosságú feladatának teljesítésében, mint két előde, sőt megkettőzötti erélyét, részint azért, hogy pártállásból kifolyólag a delegatio intézményének használhatóságát bebizonyítsa, részint és főleg pedig azon üdvös hazafiai szándékból, hogy a nép terhein lehetőleg könnyítsen.

Delegatióknak minden téren kifejtett egyaránt elismerésre méltó működéséből, ezúttal csak azon nevezetesebb mozzanatokat kívánjuk kiemelni, melyek az 1870. évi hadi költségvetés, mint a közterhek azon ágának vizsgálata körül merültek fel, mely leginkább nyomja a magyar adózó vállait.

Tudva van, hogy néhány olyan kisebb nagyobb horderejű tárgy van függőben, melyek a kiegyezéssel egyidejűleg részint az idő rövidsége, részint pedig azért nem rendezhetők, mert bonyolodott állapotuknál fogva megoldásuk sok nehézséggel járt és jár még ma is.

Legfontosabb e kérdések között a magyar határőrség újjászervezése, illetőleg visszacsatolása az anyaországhoz; Horvát- és Magyarországhoz.

A magyar országgyűlés jelen küldött-sége figyelemztette a közös hadügyminisztert, hogy mindkét eddigi delegatio kifejtje azon nézetét, hogy a határőrség közigazgatásának sem katonáinak, sem a közös minisztériumtól függőnek nem kellene lennie, s hogy az onnan befolyó jövedelem a hadi budgetből kiválasztandó, s a tulajdonos magyar korona országai törvényhozásának rendelkezése alá bocsátandó lenne.

Ha mégis a határőrség közigazgatás költségei s a határőrségek kiadásai megvizsgálását el nem utasítja, azt csak azért tevé, mivel hinni akarja, hogy ez anomáliával a delegatiók nem fognak találkozni többé. E feltevés ellenében a határőrség közigazgatása még mindig katonai, azt még mindig a közös hadügyminiszter tartja kezében, annak jövedelmei még mindig a határőrségi katonaság szükségletének fedezésére fordítatnak, a mennyiben azon vidék adminisztratív szükségletének költségei által fel nem emésztetnek, s így a közös védelemre szolgáló sereg kiegészítő részét képező határőrségi katonaság szükségletei oly jelentékeny része a monarchia egyik felének külön jövedelmeiből fedeztetnek a helyett, hogy azon közös pénztárból fedeztetnének, a melyhez a monarchiának mindkét fele és pedig a quota arányában járul; mi több: a hadügyminiszter teljes hallgatással mellőzi azon kívánságot, melyet e tárgyban mind a két magyar delegatio kifejezett. Ugyanazért, mielőtt a költség-előirányzatnak a határőrség adminisztrációjára és az ottani határőrségi katonaság költségeire vonatkozó pontjait tárgyalás alá venné, tiszteltetlenné teszi a hadügyminisztert kijelentésére annak: tette mint ő Felsége felelős tanácsosa, s ha igen, minő lépéseket arra, hogy a magyar delegatio fennemlített kívánságait érvényre juttassa, és ha nem, szándékozik-e ilyeneket legközelebb tenni?

tassa, és ha nem, szándékozik-e ilyeneket legközelebb tenni?

A közös hadügyminiszter, e különösen reá nézve szerfelett kényes tárgyban azonnal felelni nem bírván, nem akarván, vagy tán nem is mervén, írásban ígért feleletet, melyet vett távirati tudósítás szerint már meg is adott: de a melynek tartalmáról csak annyit mond a villanysodrony: hogy a delegatio hadügyi bizottságát nem elégitette ki.

A delegatio sajátkepi feladata a közös költségvetés megvizsgálása, a költségek megszavazása és az évi zárszámadások ellenőrző vizsgálata lévén, ez s az ezzel egyidejűleg megújított azon kívánság, hogy a jelenleg katonai korbáznak használt Ludoviceum kiűritessék és eredeti rendeltetésének visszaadassék, közjogi természetűnek fogva tulajdonképp nem tartoznának a delegatio hatáskörébe.

A kérdés pénzügyi oldala azonban, mely a delegatio előtt fekvő jövő évi hadügyi költségvetéssel szoros kapcsolatban áll, mindenesetre a delegatio körébe vág, s pedig annál inkább, mivel a határőrség jövődelmeinek a jogellenes kezelése és felhasználása tetemesen megcsönkítja a magyar pénzügyiakat.

A magyar delegatio annál helyesebben cselekedett e szerint, midőn e nevezetes sérelmet harmadszor is felelevenítette; mivel a kérdés pénzügyi oldalának következetes és kitartó szellőztetése, meg kell hogy hozza annak közjogi megoldását is, a mi sajátképp amannak előzményét, alapját képezi.

A magyar határőrség épp oly elvitázhatatlan és elidegeníthetetlen tulajdona és kiegészítő alkatrésze a magyar korona területének, mint Magyar- vagy Horvátország bármely megyéje. Hogy azt a bécsi hadügyminiszter hosszú időn át vas marokkal fogva tartja, az a magyar korona jogát meg nem csorbíthatja, elévültté nem teheti.

Eppen ezért, mert ez így van, s mert e kérdés súlypontját annak közjogi oldala képezi, óhajtanánk volna, hogy milamarább ki-elégítő megoldást a magyar minisztérium és törvényhozás annál erősebben sürgesse és követelje, mivel ez ügy eddigi halogatásából világosan kitűnik, hogy a setében még mindig oládkódó bécsi reactio oly archimedési pont gyanánt tartogatja a határőrséget, melyből adott alkalommal az egész kiegyezést, s nagy nehezen visszaszerzett hazai alkotmányunkat, önálló kormányzatunkat sarkából ismét kiemelhetjük, felforgathatjuk.

A Ludoviceumot országos költségvetését fainak katonai kiképzetése végett építette a nemzet. Akarjuk hinni, hogy az addig is, míg a helyébe szikkasztott katonai korbához megszerezethetnek, eredeti céljának készségesen vissza fog adni.

De várjuk be a közös hadügyminiszter mindezekre adott válaszában tartalmát, hogy arra további megjegyzéseinket is megtehessük.

Bécs, aug. 2. 1869.

△ A magyar delegatio nyilvános ülése már, mely napra kiütve volt, a tegnapi délutáni konferencián, szerdára vagy csütörtökre halasztatott, mert nem akarják általa a hadügyi bizottság munkálatainak folyamát megakasztani, az pedig körülbelül csak akkorra készül el.

Legalább ezt hiszik, azonban meglehet, mi-kép a nevezett bizottság még több napot veendő igénybe, főleg mert jelentését szoros összeköttetésbe hozza a hadsereg szervezésének fontos kérdésével, és így azt meglehetősen széles alapra fekteti.

A hadügyi bizottság, munkájának menetét gyorsítandó, albizottmányt küldött ki kebeléből, a mely Bánó, Bujanovics, Rajner és Strati-mirovichből állt, s melynek feladata volt a különböző katonai alapítványok állandó megvizsgálása.

Az illető hadügyminiszteri előadók legnagyobb készséggel terjesztették a szükséges kimutatásokat a bizottság elé, és ez örömmel győződött meg arról, hogy a katonai összes alapítványok kezelése legkisebb kívánságát sem hagyhatja.

Érintett albizottság a mai ülésben referált eljamerőleg, csupán azt emelvén ki, miszerint nem minden alapítvány tekintendő magán alapítványnak.

A hadügyi bizottság a főlegbi albizottmányon kívül még egy bizottságot küldött ki a végből, hogy a szükségeseké vált indítványokat formálázza.

Utóbbi bizottság az I. cikkben foglalt összegekből 402,988 frt törlését hozta javaslatba és különösen a tisztii fizetések emelését, részint nem fogadta el azon mervén, melyben azt a közös hadügyminisztérium indítványozta, — részint a magasabb rangú tisztségeknek egészen mellőzendőnek tartotta, miáltal tisztii fizetések címe alatt meg-szavazott 136,020 frtot, törölt 266,968 frtot.

Ezenfelül a II. cikkben előforduló összegeket 158,599 frttól, 147,822 frtra szállította le, míg a magyar koronaörök költségeit, melyek 10,124 frtra vannak praeceliminálva, a közös budgetből kivette és a magyarországi budgetbe tette át.

Megjegyzendő, mikép a II. cikk a legmagasabb udvar közvetlen szolgáltatásban levő tabor-nokok, törzs- és főtisztek, továbbá a testőrségek szükségleteire vonatkozik és hogy az abban tett törlések csak a hadügyminisztérium által indítványozott fizetésjavításokra szorítkoztak.

A katonai határőrség kérdése mindenesetre heves vita tárgyat fogja meg képezni és a hadügyminiszternek, a delegatio részéről hozzá intézett interpellációra adott válasza által legkevesebbet sem haladt előre.

E válasz — magyarul mondva — sem hideg, sem meleg; a tavalyi delegatio követeléseinek teljesítését nem tagadja ugyan meg határozottan; de biztosítást sem foglal magában az iránt, hogy e kérdés minél előbb kielégítőleg fog megoldatni.

A bizottság még nem határozott ez ügyben, hanem fenntartotta magának a budget megfelelő tételeinél mindazt erélyvel sürgetni, mit a delegatio tavalyi ülészaka, a határőrség kérdésében zsinormérték gyanánt állított fel.

Fülbegyűgy hallottam, mikép a közös hadügyminisztériumban valami expedienst találtak fel, melyről azt hiszik, hogy meggyőztetől fog hatni a delegatióra, azonban megvagyok győződve, miszerint ez nem fog megelégedni félrendszabályokkal és továbbra is rendületlenül megmarad az erély útján.

A krakói eseményhez.

Ezen kebellázító, az emberi méltóságot és a keresztény vallást meggyalázó eseménnyel foglalkozik ma az összes európai sajtó. Párt- és vallás-különbség nélkül adtak méltó megilletődések kifejezést a legtekintélyesebb lapok is, melyekhez mi is csatlakozván, ószintén óhajunk, hogy azon kifejezethetetlen kegyetlenség ültörése a törvények teljes szigorú szerint büntődjék, lakoljanak.

Eddig csak a távirati tudósítványait bövöltük idevona-közölve, a nélkül, hogy ezen megszegye-nítő tény saját megjegyzéseinkkel kísértük volna. Most azonban, midőn a „M. Áll.” ban egy kalocsai nagyságos úr azon meglehető megjegyzést köz-kázattatja, hogy: „ha Krakóban egy zsidó felesége nyakát kitérli, nem következik, hogy Pesten is minden más embernek azt kelljen tennie” és hogy „a mi Krakóban történt, abból Magyarországra nézve semmi sem következik;” s midőn a „Fővárosi lapok” egyik közelebbi száma Feszler „Visz-szapillantás” című művéből hasonló embertelen visszaélést közöl: hogy az illető nagyságos úr meggyőződék, miszerint Magyarországon is történnék és történnék a humanismus elveiből sehogy sem folyó visszaélések egyes szerzetes testületekben, helyén látunk némely saját élettapasztalati adato-kat, hiteles elbeszélések nyomán közölai.

Hogy pedig innen, bérzes kis hazánkból ki se menjünk, idézzünk egy esetet, a mely alig más-fél évtizeddel ezelőtt történt Szebenben, hol déli 12 órakor, főpapi parancs következtében, ki-érte-tett két apáca a Ferencz rendiek zárdájába és zá-ratot egy szűk cellába. Egyik köztük elhalt. A másik a külmagyarutcai Szent Erőbet-féle szegények intézetében van. A ki az elzáratás okait meg akarja tudni: tessék az illetőt megkérdezni.

A mi azonban még sajnóbb érzéseket keltett e sorok írójában, az a következőből könnyen megérthető.

Az 1850 dik év tavaszán, bizonyos ügyekben Pestre kellett rándulnom. Viasszajvot Debreczen-ben voltak némi elintéznivalóm, melyek miatt pár napig ott időztem. Egyik nap étkész végett egyik vendégülbe betértem, egy középkorú fejnő akadt meg tekintetem, kiből régi ismerőst fedeztem fel. Csakugyan egy régi iskolatársam volt: Hűsz év óta, körülbelül, most találkoztam vele először.

Hosszasan elbeszélgettünk főképp azokról, mik velünk azóta történtek, mikor az iskolában utolazor-látunk egymást. Többek közt eszembe arczal eke-ket beszélte:

„Ányám özvegy és szegény lévén, nem voltam azon helyzetben, hogy a bölcsészeti tanfolyamra mehettem volna; e felett, anyámnak nem egyezer

nyilvánított vágya az volt, hogy pappá legyek. E pályára én is hivatást éreztem magamban; s fő-kép a szerzetesi magány csendébe vágyott. Külö-nben is zárkózott kedélyem. Beléptem a minorita-rendbe. A próbaév után Nyirbáthorba lettem áttéve s ott a bölcsészettan hallgattam. Egy alkalommal lectorunk városhajdukkal a zárdá udvaron mind-nyájunkat megbotoztatott. Ha jól emlékszem: ha-tan voltunk.”

Nem emlékszem már: minő okát adta bará-tom annak, hogy velük a szerzetesi szeretet ily gyakorlati módon és érzékenyen közöltetett; de ez embertelen bánásmódot elfeledni nem tudtam soha. Néhány nap múlva útból hazatérve, nagy meg-lepetésemre Kolozsvár utcáin egy ősz minorita-lairussal találkoztam, kit még gyermekkoromban Kantában „Antal atyánk” néven ismertem meg.

Pár nap múlva meglátogattam a klastromban. Anyira foglalkoztam a Debreczenben hallott dol-gok emlékével, miszerint nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezsem: ha vajjon igaz volt-e? Mert megvallom, nem könnyen tudtam magammal elhi-tetni, valamint most a krakói eseményt is nem vol-tam hajlandó azonnal elhinni.

Az öreg nemcsak azt állítá igazán megőr-téntnek, hanem könnyezve beszélt el, hogy ugyan-azon egyén, ki, mint bölcsészettanár, az ősz ember-telen tény által tette magát híressé, később ház-előnké lett; s néhány hónap előtt az ő ősz lai-kusom is sekrestyési minőségben alattvalója volt, a mit meg is emleget, mig él; mivel az otyasú-livaseal egy alkalommal megverte. „Egy másik lai-kust pedig — nevét már elfeledtem — mivel iszá-kos volt, sok egyéb erkölcsös (?) intések után, be-zárattott és ez felkötötte magát.”

Sok egyebet is beszélt még nekem „Antal atyánk”, de mivel ő már a halál álmát alusz-sza, irántai kegyeletről elhallgatom. Most is gyakran emlékszem azon tisztes ősz arcra, mily fajdalma-san nézett ki ezen elbeszélés közben!

És azon szerzetes, ki a klerikusokat megbö-toztatja, ki miatt egy ősz laikus kevert könyveket bullatott, s kinek zarnoki bánásmódja miatt egy másik ögyilkossá lett — most is él! Él... és po-dig egyik kolozsvári zárdá főnöke! Egy báteges, összeesett öreg, ki testileg csaknem tehetetlen; de zarnok önkénye még elég erős arra, hogy alatt-valóit most is keserítse és üldözze.

Talán gyerek sícs Kolozsvárt, ki pater V—at, ama tisztes agastyánt ne ismerné, a ki épen ha-souló előjárók üldözései elől menekült volt szo-rény tári magányába; ki gazdíg érdemeket gyűjt-ve, mint a tiszta és egyenes jellemek, a valódi pa-pok példányképe, tisztelettel környezve öszült meg; kit ma is a művelt közön-ég osztatlan bizalma, tisztelete és szeretete környez; s kit a mostani házfőnök „elcsapással” fenyeget.

Nem vagyok a szerzet belügyeibe annyira beavatva, hogy üldözései okait tudhatnám; a mely iudokokat eddig hallottam, azokat épen az általam kiűtődött tisztelet p. V. iránti kegyeletről leírni nem akarom. Azokat vizsgálja meg a bagerdémű rend-főnök maga. De annál inkább kíváncsom hang-lyozni azt, miszerint Kolozsvár művelt közön-sége anyyi figyelmet elvár a rendfőnök úrról, hogy nem a ház-előnk által kipányvázott köztiiszteletben álló egyént, illetőleg egyéneket, hanem magát a házfőnököt mozdítsa el, ki már egy is szolgáltatékelleni-ki-nek jelenléte a hitélet emelésére épen nem hat jó-tékonyan, sőt abból az egész szerzet-re csak há-tány és anyagi kár háramlanak.

Lapszemle.

Hitel viszonyaink.

III.
Meglephetett egy némely gondolkodó olvasón-kat az utolsó számban összeállított kimutatások. Ezekből következőket vonhatott le:

A magyar föld primitív fogalmainak ellenére Európában legkevésbé van eladósodva.

Minősége a civilizáció területén legjobb, értéke legosekisebb, jövedelme átlagosan legkisebb.

Bármely magasa veszették a földön fektő adósságok összegét, nem esik átlagosan egy holdra 4—5 frt, holott érezhető gazdasági fejlődésünk követelne legalább 20—25 frtot átlagban.

Azt is látunk, miszerint egyetlen hitelintéze-tünk minden erőködése mellett öt év alatt fél fo-riottal emelte az átlagot, midőn működése egész idejére esik 20 millió kölcsön.

Ezt szükségese-nek tartottam így tollra venni, mert akadtam még kormány körében is oly fo-galmakra, melyek egyik másik földhitel-alakítások szaporodását görbe szemmel nézték, s a beálló ver-seny következeit felemlítették.

Azonban, hogy az egyetemi alaktalanságok közö-
lebbi nagy arányban a földhitel körül oly kevés
történt, s a mi megkísérletet is, nagy akadályokra
talált, annak nem mindig a primitív hitélet vagy
nevezetű vakaság, voltak, kiknél primitív hitélet
volt az ok.

Nem említek mást, mint a néhai pozsonyi
földhitelintézetet.

Múlt év első napján engedélyezve 14 hó-
napig agonizált. A birodalom valamennyi bankjait,
minden nagy és kis pénzűket bevándorolt, de
kik az alapokat átvizsgálták, megszűntek tőle.

Pedig nem lehet biztosabb és szilárdabb
pénzügyintézet, mint a jól szervezett földhitelintézet.

Mert ez nem egyéb, mint a mostani visz-
onyokhoz alkalmazott közvetítője a tőke s birtokos
találkozásának.

Ki ma tökélet bir, az, mert nagy választása
van, olyképp helyezi azt el, hogy szabott időben le-
metszve a szelvényt, kamatját megkapja, s magát
a kötelezvényt is minden perczen pénz gyanánt
használhassa.

Ily biztonságot és kényelmet csak az érték-
papir ad, melynek szelvénye mindig pontosan fizet-
tetik, és maga a papir minden perczen eladható
kész pénzért.

A jószágra fektetett közönséges obligatio az
értékpapírral, az az ugyanazon jószágra kiadott
szelvényével nem versenyezhet, s így napról-napra
inkább gyérül s kimegy a szokásból.

Régebben a mi hitelintézeteink, az az azon
hely, honnan a magyar birtokos szükségéhez pénzt
nyert, az alapítványi pénztárak voltak a püspöksé-
gek s káptalanok kezében.

Csak a papság elfoglalt ellenségei ignorálhat-
ják azon nagy szolgálatot, a mit a magyar papság
alapítványai az ország birtokosainak tettek. Még
1848 után mintegy 60 millió ily köz és káptalani
alapítványok pénze fektült a magyar birtokosok, s
kik az eljárást a multban ismerik, tudják, hogy a
káptalanok egyes családok megmentésére a legké-
zebben nyújtottak segélyt alapítványi alapokból.

E részben, ki a multat ismeri, csak hálával
s elismeréssel beszélhet a káptalanok működéséről.
Sőt azt is hozzá kell tennünk, hogy a káptalanok
adományait a gyűlöletig elvezették voltak, s a
jószágot leg több esetekben gyarlóságig ment s rom-
lás alapja lőn.

Azon időből akármennyi példát idézhetnénk
évtizedet meghaladó kamathátralékokról, idézhet-
nénk példát, hogy osztályok jöven közbe a felek
sürgötték a rendbehozást s nem bírták a káptalan
rávevni, hogy mostoha időkben valakit pörbe fo-
gasson.

Azonban a mily megbató ennyi kimélet a
birtokos osztály iránt, azt tagadni nem lehet, hogy
megtermette ezen eljárás buján a rossz következő-
seket is.

Mert eltekintve attól, hogy az alapítók jóté-
kony intézkedései nem lettek a fizetési rendellen-
ségek miatt teljesíthetők, másképpől éppen ezen
előzetesek meggyengítették hatalmasan a hitelt, és
az adó birtokosságot oly rendtelenségre, oly pon-
talanságra szoktatták, hogy a nem fizetés szo-
kása, a kötelezettség teljesítésével nem gondolás
szinte erkölcsünké vált, s így lepett meg a váltó-
képeség korszaka s mindjárt reá a pénzgazdaság
rendszerre s ezzel egyetemben a nagy adó terhe.

TÁRCZA.

Papi rémbörtönök osztrák területen.

(D.b.) A XIX. század negyvenes éveinek
kezdeten oly tudósításokat tettek közzé a franciaia
újságok az olasz börtönükről, melyek Európát bor-
zalummal tölték el. Azt írták, hogy a foglyokat
befalazott cellákban tartják s kis lyukakon át
nyújtják be nekik a sovány eledelt; sőt azt erősít-
ték, hogy ily elbánásban is csak kedvezmény gya-
rát részesítenek némelyeket, a többi fogoly pedig
csót, mely üregekben tartatik, hová kötelen bo-
csátják le az ételt. Oly korszak volt ez, midőn
Franciaország ismét a polgárisodás élén állott;
ezért vala nagy hatással a párisi journalistica nyi-
latkozata a roppant izgatottságot keltett Páris nő-
pénél, úgy, hogy végre a polgárkirályság elhatá-
rozta: ügynököket küldeni Italiába, kik az ot-
tani börtönök állapotát lelkiismeretes részrehajlat-
lansággal megvizsgálják.

A franciaia újságok leghajmeresztőbb állapot-
ban levőknek hirdették a pápa börtönét; különö-
sen a római inquisitio tribunáljának San Urbino
és Pesaro közt fekvő szent Leo nevű börtönéről
keringettek a legborzasztóbb hírek. Erre tartottak
legelőbb is a franciaia ügynökök.

A franciaia ügynökök, mint ismeretlen újságok,
jó pénzért és szép szóért több római fogdába be-
jutottak, így a szent Leo nevűbe is. Haza térvő
terjedelmesen leírták tapasztalataikat. De ezek oly-
szelűek voltak, hogy borzalmaságra mindazt, mi
addig híreszteltetett, messze felülmúltak.

Hogy csak a kisebb vétekessé tartatnak be-
falazott cellákban, a nehéz fogságra ítélték pedig
szent Leo földalatti csatornáiba záratnak — teljesen
bebizonyult. E felett világosságra jött, hogy még e

S midőn legtöbb pénzre, legszilárdabb hitelre
volt volna szüksége a birtokosnak, vonta be a
kormány kezelése alatt levő közalapítványi fondus
pénzeit s 31 millió vonatot a birtoktól, s lőn fektet-
ve állampapíroba. — Ezen időszakban nyert
lendületet egész Európában az értékpapírok rop-
pant üzlete, s ha a magyar birtok néhány száz
millió urbéri tehermentési papírok birtokába nem
jut, imitt amott volna ma csak magyar birtokos,
ki az 1848 dik előtti időből származtatja birtok-
lását.

Ily válságokon ment által pár évtized alatt
hitel tekintetben a magyar birtok, s azon pusztu-
lások láttára, a miket egyes vidékek mutatnak,
nem a devastációkat csudálhatjuk, de azt, hogy
még van, a ki megállhatott ősi telkein.

„Szab. Egyh.”

A mosonmegyei gazdasági egyesület által f. évi
július 5-től 10-éig rendezett nemzetközi arató-
gép versenyről.

Maga idejében már hozták a lapok, hogy
M. Óvárt a mosonmegyei gazd. egyesület aratógép-
versenyt rendez, most megtörtént tény, hogy Al-
brecht főhercegnek mosonmegyei praediuma a m.
kir. földm. és ipar-keres. miniszterium, a m. óvári
jelen gazd. intézet, s magának Mosonmegyének
anyagi és szellemi közvetítés folytán a legfénye-
sebben sikerült is, olyannyira, hogy ilyen kiállítás
és versenye az aratógépeknek az osztrák magyar bi-
rodalomban még nem volt.

Mint tudjuk a pályázat célja volt, az eddig
annyira tökéletlen arató gépek közt, egy a mi ha-
zai viszonyainknak megfelelő gyárimányt találni,
s ezáltal a napról-napra érhetőbb munkás kezek
szükségét pótolni, — célja volt a hazai igavonó
marhák erejében megfelelő, nem felettébb drága,
erős, lehető egyszerű, de a mellett a követelt
munkának teljesen megfelelő gépet megjelölni, és
általában célja volt a hazai mezei és gyári ipart
is emelni.

A versenyre majdnem az egész mivelt con-
tinenst megjelent, összesen 40 féle szerkezetű ara-
tógép lett bemutatva, 34 különböző gyárak által
22 angol, 2 észak-amerikai, 1 orosz, 4 porosz és
osztrák, 8 magyar, 27 úmárok lerakó, 11 kézi
marok rakóval, — a bejelentett 40 közül 1 visz-
szavonta gépet, egy amerikai nem jelent meg, s
így a pályatérre csak 38 állott ki.

A bíráló bizottmány (Jury) 30—35 tagból
alakult, tarkan voltak képviselve a m. óvári inté-
zet tudományos és szakképzett jeles tanárai, Al-
brecht József főherc., magasok uradalmainak, és
számtalan nagy magyar uradalmak directorai, in-
spectora, tisztjei, egy külföldiek practicus gazdák,
gazdasági egyesületek, megbízottak, mérnökök,
gépészek stb.

A Jury előleges vizsgálat végett 4 szakos-
tályra osztott, s így a versenyek folyama alatt
is, minden osztály a maga kiküldetésében vizs-
gált, míg egy része a gép mozgásának összhar-
monijára, s a megtett munkára bíralt, s ezen vizs-
gálatok összevezete után jött létre szavazatosság
által a végmegállapodás.

A gépek sors úján versenyrend számot nyer-
tek, a számos igavonó marhák s cselédséget a
főhercegi uradalom és gazd. intézet önkényt díj-
talaoul adta.

kiszárazott csatornák, sőt verem sem lástot-
tak elég súlyosnak; a veszedelmesebb gondol-
kozásukat még e cisternákban is befalazták, úgy,
hogy e csatornán kívül csak fejük kezeik marad-
tak szabadon.

A franciaia lapok újjal mutattak a kereszté-
nyi szeretet ily gyakorlására, s kárhoztató ítélet
hangzott e eljárás felett Angliában, Hollandban
és Észak-Amerikában.

En még nem feleltem volt el a franciaia ügy-
nökök jelentéseit, midőn a Kárpátvígben Koscie-
lioko mellett össztalalkoztam egy turistával, ki
azt beszélt el nekem, hogy Krakótól néhány mért-
földre, Galicia északnyugati szögletében, de még
osztrák területen létezik egy épület, melyet a kra-
kói püspökök hajdan fogdáknak használtak, s a me-
lyet minden nehézség nélkül meg lehet tekinteni,
mintán 1813 óta nem lakik benne senki.

Az én emittett turistám szent Bernard rendé-
ben volt szerzetes, egy kedélyes öreg úr, a ki az
ország viszonyairól felvilágosításokat tudott adni,
s e felett mulatatóan beszélt el a dolgokat.

Krakói érve elbűszámtam az öreg papról, s
ő még akkor is figyelemztetett: ne feledjem Chra-
zanow állomásánál kiszállani s a Lipovetz klastro-
mot, e foglyal azt. Leót tekintem meg, a mely
figyelemztetésnek én eleget is tettem.

Chrazanow egy kis, többnyire zsidók által la-
kott város a egy falán, kopár vidéken fekszik. A
talaj itt dombos, sárga homok fedi a téri, melybe
látnak szintugy becsüld.

Az út, mely a városból a Lipovetz klastrom-
hoz vezet, egy valóságos homok-pusztá; egyes
pontjain fenyőerdők tűnnek fel. A kirándulás nem
érdektelen, kivált ha holdvilágos éjen teszszük meg,
midőn a mely csendben nem ballani egyebet, mint
a lovak prűszkölését, s úgy haladunk a homok fe-
lett, mintba csolnakban ülünk.

Dél volt, midőn Lipovetz faluba értem, rög-
lőn elindultam a kastély felé.

Unalmas, s talán lehetetlen is volna leírni
azon sok különböző szerkezetű gépet, melyeket itt
látott az ember, egy cél felé annyi különböző
géptani kivitelt, 2 ló, 1 ló, 2 ökör, vagy 10 vagy
ökör erőre, összmárkoklerakó, kézi marok rakó,
tisztán csak arató, arató és kaszáló gépek, amaz
két gereblyével, emez egygyel, egyik jobbra, má-
sik balra, harmadik bátra rakó markokkal, emez
csak egy könnyű 5" széles vaskereken jár s hoz-
za az egész gépezetet munkás mozgásba, amaz
kettőn, egyiknél a kocsis és marok szedő a gépen
ülhet, amannál csak a marokrakó vagy kocsis
egyedül, a harmadik s negyediknél a vonó marhá-
kat vezetik vagy lovagolják; egyiknek reczés,
másiknak sima éles ollói v. sarlói, harmadiknak
egymást felcserélhető szerkezete, s csak teljes
szakképzettséggel megbíráható Isten tudja minő
géptani előnyökkel vagy hátrányokkal bírók.

A versenyző gépek előbb közszemlére voltak
felállítva, azután kezdődött a verseny vagy próba
sorrend szerint, minden gépnek 1000 ölet kel-
lett ¼ óra alatt levágni, különben a versenyből
kizáratt; így választott ki a Jury 13 jelesb gé-
pet, 9 ömárokot rakó és 4 kézi markot rakó szer-
kezettel, avégett, hogy azokat újjolag versenyre
bocsájva, s a bírálatot szűkebb körre szorítva, a ki-
tűzött 6 jutalmat érdemszerűen osztassa ki; már
az utolsó verseny napján a pályatérre aggódtak a
a bírák, hogy annyi sok jeles művet kell mellőz-
niük, mert a bírálati szigor alapján lelkiismeretük
egy másik még tökéletesebbre szavazni bírja fel,
de a tudomány, szakképzettség és gyakorlat nem
tántorodott az igazságtól; — az angol itt megmu-
tatta, hogy legelőrevalóbb, s hogy agya nem hiá-
ban ül koponyájában, a bírálati választmány ül-
sét befejezett heves tusa után, mely túsé jegyző-
könyvét birni minden gazda és gépész előtt érde-
kes lenne; s melyet alkalmmilag nyomtatva beku-
deni igérek.

A következők nyerték a babért:

Az úmárok rakó szerkezetűek közt
Iső aranyérmét és 60 arany jutalmat nyerte:

Mac Cormick é, (Chicago Illinois), Észak-
Amerikából, mely már 1863. Hamburgban arany-
érmét, 1867. párisi kiállításon 3 aranyérmét nyert és
feltalálója a becületrend keresztjével díszítettet,
s mely most újjabban a magyar viszonyokhoz ké-
pest javítva lett, az egész gép súlya 1176 font,
vágó szélessége 4' 6", vonó ereje 347 font, 2 ló
vagy ökör erőre 1 gereblyével, 4 ívű matollával,
egy 6" széles és 2 láb átmérőjű kereken mozog,
kocsisnak kényelmes ülőhelye van a gépen, a mar-
kokat jobbra rakja ki a hajóból, általában a leg-
solidabb, legerősebb műnek ismertetett, melyen
az emberi ész legtöbbet gondolkozott, az eddigi
aratógépek nagy hiányait legyőzni, ára 500 frt.,
Bécsben 510 frt., Pesten, bécsi képviselője Fried-
lander József.

II. ik aranyérmét és 40 arany jutalmat nyerte:

Richard Hornsby et sons. Spittlegate
Iron Works Grantham. Lincolnshire, Angliában.
„Governor” nevű arató és kaszáló gépe, gép su-
lya 1090 font, vágott szélessége 5', vonó ereje
310 font, 1 gereblyével, két mataló szárral, mar-
kokat balra rakja, kocsis a gépen ül, pesti képv-
elője Fehér és társa gépgyáros Pesten, ára An-
gliában 30 font sterling.

III. ik nagy ezüst érmét és kitüntetését nyerte:

A klastrom magaslatra épült, s így minden
utazó már messziről megpillantja. A hegyre mászva
számos kővetület találunk; a kik a kővetűt fak gyűj-
tést kedvellik, itt egész kővérvált erdőt találhat-
nak, a mi különböző figyelemre méltó jelenség. 3—4
láb hosszú tökök nem ritkaságok, s a vidéki la-
kosok ezekből lépcsőket és kerti padokat készítenek.

A kastély a hegy ormán fekszik s egyes ré-
szei már romhalmazzá váltak; de falai nagybárra
még épek, bár égés nyomait mutatják. A kőfalak
az idő fogságok ellenálltak, s az egész még sok-
kal jobb állapotban lenne, ha itt is, mint sok más
helyen Galiciában, nem rotnának le a falazatot
azért, hogy a vas alkatrészeket elcsajátíthassák.

Egy széles kölépésőzet vezet a kastélyba, hol
egy tágas előcsarnokba jutunk, melynek külső fa-
lán, másfél ölnyi közökben, kis nyílásokat szemlé-
lünk, melyek mindegyikén elfalazott cellákba pil-
lantatunk be. Ez a lipovetzi fogda folyosója. Az
emittett nyílások ép akkorak, hogy egy korsót át
lehető rajuk nyújtani; e nyíláson át közlekedtek
a foglyok a külvilággal, és a frater, ki naponta,
a bűntusokat kivéve, egy darab kenyert és egy
korsó vizet nyújtott be az előcsarnokból a cel-
lába — a legtöbb fogolyra nézve ő volt az egyetlen
első lény, kít olykor olykor megpillantottak ama
nyíláson át.

A cellák falai most a padlathoz közel át
vannak törve s így észszva-mászva bejuthatni a
cellákba, melyekbe még századunk második évi-
zedében is emberek voltak befalazva.

Több cella még most is ép állapotban van,
csak hogy butorzatlan. Egy ilyen mintegy 3 öi
ért foglal el, ember magasságn belülvel, téglával
padolva, s egy ablakkal, mely a mélységbe néz
alá. Az ablak alatt volt egy csatorna hagyva.

Egy ilyen cellában találtam egy meglehető-
sen széles fapadot, mely a falba volt megerősítve,
s valószínűleg a fogoly fekhelye lehetett. Több
cellában apró ablakokat láték, melyek a klastrom

James et Frederick Howard Britanniá
Iron Works Bedford. Angliában, kétkerekű arató
s kaszáló gép, szabadalmazott, a kerék és fogak
olyanmótt illesztésére való szerkezettel, hogy sűrűbb
vagy kevésbé sűrű gabona vágathassék, 2 ló vagy
ökörerőre, gép súlya 1126 font, vágott szélessége
4' 2 1/4", vöndereje 290 vámfont, 2 gereblyével,
markot balra rakja, kocsis löháton vezet, — ára
Kölnben 37 font sterling 10 sub.
(Folytatjuk.)

Nyilvános felhívás vallásos ügyben. *)

Nagy-Enyed, jul. hava 1869. A n. enyedi
ev. ref. egyház keblit tanácsa a napokban bucá-
totta ki megbízottjait nyngalmazott kir. bánya nagy
mélt. Honchárd József és Löcsey Sp. Lajos
egyháztanácsosok személyében roskadozó imabáza
és tornya megújíthatása, megrepedt harangjainak
újbol ünthetése, vagy újjakkal leendő felcserélbeté-
sére szükségeltető pénzösszeghez, a m. királyi bel-
ügyminiszteriumtól folyó évi június 3-ról 3135.
számok alatt kelt engedély mellett segélyadomány-
gyűjtés végett.

Országosan tudva van a szerencsétlenség,
mely az 1848—49 ki önvédelmi harc idejében
N. Enyed városát annyira és oly méltatlanul sújtá,
midőn nem részesült a pusztítástól kiméletben sem
a magános lakóhely, hol egyszerű, de boldog csa-
ládok éldegelének, sem az „imádság háza,
hol Istennek neve dícséretetik”; midőn el-
vesztett nem csak a magán, hanem egyházuoknak
kötelezvényekben kamatozó nagy mennyiségű va-
gyona és felette szép és értékes templomi edényei
ugy hogy a bujdosásából haza szállongott nép or-
gonahang nélkül, lábön állva tartá első isteni tisz-
teletét, üveg és porcellán edényekből vette az uri
szent vacsorát.

A mi kárt emberi kezek okoztak a templo-
mon kívül és belül, az a hívek áldozatkészsége
által már sok tekintetben fedezve van; most azon-
ban az idő emel fel ellene romboló karját. Ma-
gas tornya, mely még IV. ik Béla korában 1239 ben
épült és 600 esztendőnél több idő óta mutatja
messze az útasnak, hogy hol fekszik a város; jel-
zi a helyet, hova a hívek a testvér lutheranusok-
kal együtt annyiszor gyűltek össze hálátak adni
Istennek az áldásért, a megmaradásért és életért.
Az a torony most fedelétől fundamentumáig meg-
van hasadva, benne a harangok megrepedve, fe-
dele ugy szintén a templom is omlának indulva
ugy, hogy ha a hazafiak kegyadományokkal se-
gítségükre nem sietnek, hogy megmentstük, szak-
értők véleménye szerint kétségelentül leomlik, mi
által a templom is tetemes romlást szenvedend a
vallásos élet hátrányára, mert az annak kijavítá-
sára szükségeltető nagy összeget szegény hit-
községüknek egy magára fedezni — a szó szorosa
értelmében képtelen.

Folyamodtunk segélyért a m. kormányhoz,
nyertünk is ezer forintot, örömmel vettük és meg-
köszöntük, de nem elég.

Folyamodtunk magunk magunkhoz, adtunk

*) Ajánljuk a sokat szenvedett n. enyediket
többi t. lapársaink hazafias figyelmébe. E czára
adandó pénzadományokat szivesen fogadunk el, s
az adakozók névsorát koronként közöljük. Szerk.

kápolnájába nyíltak. Ez utóbbi cellák különbözően
a magasabb klerus tagjai számára lebettek építve.

Ez utóbbi cellákban nevezetes földfedezést
tettem. A fal számos iratokkal volt ellepve, melye-
ket, talán a legutolsó fogoly irhatott oda, ezeket
mohó kíváncsisággal igyekvém kibetűzni. A felira-
tok latin és lengyel nyelven valának írva és pe-
dig nagy gondal, vörös téglával a fehé falra úgy,
hogy egy némelyiket tisztán kiolvashattam. A sze-
gény fogoly panaszkodott szomorú sorsa felett, kü-
lönösen az egyedüliség kiálhatlansága miatt. „Még
a többek közt e megható mondatot is találtam: „Még
a holdnak és napnak is vannak foljai, hogy lehet
kivánni egy szegény embertől, hogy egészen folt
nélküli legyen?”

A ki ismeri a püspöki fogdák történetét, nem
lesz meglepetve, ha kijelentem, hogy az ismerte-
tett befalazott cellák a lipovetzi kastélynak nem
valóan legrosszabb helyiségei, hanem csak is a
kisebb vétekessé számára valónak készíttve; a ne-
hez bűnösek földalatti lyukakban tartattak, milye-
nek a lipovezi kastélyban nagy számmal találha-
tók és teljesen elcsétek.

A vidékiek azt beszélik, hogy e földalatti
üregekben borzasztó kínzó eszközöket találtak, sőt
a legelső mélyedésekben léteztek volna olyszert
elfalazások, melyek a fogolyoknak csak fejét ha-
gták szabadon. Éa mindezekről nem szerezhettem
magamnak meggyőződést, s így azt sem tudhatom
ez elbeszélésekből: mi a való és mi a rezeszerű.
Hanem mindaz, mit saját szememmel láttam, kép-
zelnem engedé, milyenek lehettek a bűntettek ne-
mei, melyeket régen a püspökök a hibás és vét-
kes papokra szabtak.

A kastély 1810 után még telo volt foglyok-
kal, de egy Oroszországban szétvert franciaia csa-
pat erre tévedvén, a miut Lipovetzen átvonult fel-
kereste o fogdát, a cellák falait átörte, a foglyo-
kat kiszabadítá s a klastromot felgyújtá.

is és még adunk; de nem bírnak eleget adni, mert szegények vagyunk.

Folyamodunk az utolsó forráshoz, melyet az egyház igénybe még soha nem vett, jóllehet a történelmileg ismeretes háromszori nagy pusztulás háromszor ingatta meg annak anyagi életét, és így a segélyre nagyobb szükségünk lett volna, mint talán bármely más birtokosoknak a magyar királyság területén; folyamodunk a hazafiak nagylelkű adakozásához vallás és nemzeti-ség különbség nélkül, mivel itt egy szellemi és erkölcsi tekintetben virágzó Istenben hívő testület imaházát kell megmenekíteni a romlás lételel veszedelmétől, és így közvetve lelki és erkölcsi ügy forog kérdésben, mielőtt minden felekezetiességnél félre kell vonulnia.

Ajánljuk tehát a hazafiak nagybecsű figyelmébe és kegyes pártfogásába fent megnevezett érdemes hitaorsosainkat mint segélyt gyűjtő biztosságunkat.

A kiket pedig általuk a költséges utazás miatt megtalálhatni szerencsések nem lehetünk, de azért a n.enyedi reformatusok roskadozó antik temploma és tornyának kijavításához segélyt nyújtani készek, — szívesen kérjük méltóztassanak ezen célra szánt pénz-adományukat a hazai lapok szerkesztőseinek bármelyikéhez küldeni, kiket az ilyenül pénzük elfogadására és kezükhez juttatására tisztelettel fel is kérünk,

a kebli egyháztanács megbízása folytán

Szilágyi Farkas,

n.enyedi ev. ref. lelkész,
mint egyházi jegyző.

Egyletek és közintézetek.

Magyar mérnök-egylet.

XV.

(1869—július.)

Teljes meglepéssel kívánom constátálni, hogy a magyar mérnökegylet „Közlönyé”-nek 3 ik füzeté is — május—júniusról — e hó elején a legnagyobb pontossággal megjelent, s ezen körülményből meggyőződhetünk a felől, hogy a szerkesztőségnek végre valahára, nem csak a tartalom érdekes kiállítása, hanem a lap hiánytalan pontos megjelenésében is, szilárd akarattal, s az alkalmazott erővel eszközök által a komolyan magába ebbe töltött célt elérnie sikerült. — Vajha a tagok élénkebben nyilvánuló részvéte ezen dícsérendő buzgalom kellő méltánylása mellett egyszerűsödik a kedvező eredmény állandósítását is elősegítene!

Hogy e legújabb füzet a rendes 5 ivnyi tartalommal valamivel soványabban, csak 3½ iven jelent meg: a május 22-iki XXXII ik választmányi ülésnek azon határozatában leli magyarázatát, mely a kötelezett mennyiséget jóval túlhaladott jelenévi 1 s és 2 ik füzetek ivübbletét, — nehogy az előfizetők csekély száma miatt a társulat pénzeje mértéken túl igénybe vétesse, — a következő füzetekben kiegyenlíteni rendeli. De hát az miben lelje magyarázatát, hogy nevezett Közlöny jelen évi füzetet váltogatva bérmentve, és bérmentlenül érkeztek?!

A legújabbban kezünkbe jutott füzetnek tartalmát következő cikkek képezik:

I. Eredeti dolgozatokból ezúttal 12. számú „A folyóvizek sebességének kiszámítására felállított nevezetesebb képletek rövid ismertetése Tschet Ignácztól, — Kütter bern mérnöknek a Fürster fele jeles „Allgem. Bauzeitung”-ban megjelent figyelmet érdemlő értékelése nyomán, melyben ezen nagy fontosságu, de kellőleg még mindig meg nem oldott kérdésre vonatkozó több rendbeli képletek összevetése után azon eredményre jut, hogy mind az új, mind a régi elméletben sok alapos van ugyan, de általános alkalmazásra igényt egyik sem tarthat. Azonban mégis csekély eséllyel bíró nagy folyamoknál kielégítő eredménnyel használhatjuk a Humphreys és Abbot fele új képletet (lásd a füzetben); míg az igen nagy eséllyel, sebes folyóknál, a Darcy és Bazin képletei látszanak biztosabb eredményt nyújtani. 13. Szabó Imre „szög mérője”, közölve a feltaláló által, egy szövegbe nyomott, és a nevezett mérő eszközt előtűntető csinos fametszet kíséretében; s műszer vízszintes, valamint függőleges szögök mérésére (előbbieknél ½, utóbbiaknál 1 percnyi pontossággal) továbbá lejtőmérésre, végre mint távmérő is használtathatik a kiállítás csak 250 ft-ra kerül. — Ez olcsó eszközt 1850 óta trigonometriai szögmérésnek, a grafikai háromszögezés fölött nagy előnnyel használta feltalálója, mint a hatvani uradalom mérnöke és kiterjedt földmérési munkálatok vállalkozója, állítása szerint legjobb eredménnyel.

II. Az ismertetések rovatában 1. Franciaország közlekedési eszközeinek* befejezését vesszük Hyeronimitól; valamint 2. „A német vasúti igazgatóságok együttesének 4 ik gyűléséről” irt tanulmányos jelentésnek végét. — 3. Ezt követi a „szakirodalmi szemle.”

III. Az egylet tárgyalásai című rovatban öt választmányi és szakülés tárgysorozataival, s ezek közt az egylet által a hazai technikai ügy felvirágzása érdekében a m. kir. technika- és közlekedési miniszterhez intézett felterjesztés szövegével ismerkedünk meg, mely utóbbit — ha

terünk engedné — egész terjedelmében szeretnénk közölni a hasákokon; így csak annyit említnék meg róla, hogy bár szerény, de szűrés hangon van tartva a nem egy mielőbb orvoslára váró baj forrását tárja fel az államügyér előtt, a tárgy fontosságát megillető nyíltsággal. — Különös figyelmükre méltó ezúttal

IV. A vegyesek rovatának 1-ső terjedelmesebb cikke, mely a magyarországi és Magyarországot közelebről érdeklő technikai vállalatok fellett tart szemlét, s melyet — több oldalról nyíltított óhajítás folytán — rendszeren folytatni ígér. 2. Magyar üzletigazgatók magyar vaspályákon; 3. Az „Engineer” angol szaklappal keletkező közelebbi viszony; 4. Pályázat mérnöki állomásra; 5., 6., 7. és 8. apróságok.

A borítékon: pénztárnoki nyilvános nyugta, szerkesztői mondani valók; végre e füzethez van mellékelve: a bártfai nagy templomnak alap-, homlok- és oldal rajza, a XI. XII. sz. táblákon; valamint a társulat 1869 dik évi ügyrendje, külön füzetben.

Mielőtt e kivonatost ismertetést bekecsztem, tartozom azzal az igazságnak, hogy megemlítem, miszerint az egylet közlönyének múlt évről elmaradt, az előfizetők által félév óta naponta várt, az igazgató választmány által annyiszor sürgetett 6 ik és utolsó füzetét is végre megtaptuk, s ekként a volt szerkesztő szívéből legurult azon nehez kö, mely azt nem kevésbé terhelte. És most befejezéskor elmondhatjuk rovására, hogy bár a keze alól került füzetek rendetlenül és elkésve láttak is napvilágot, azért azok igen sok becses anyagot, sok szép rajzot (közülük a margitszigeti fürdőtelep gyönyörű képét, mely bármely gazdag külföldi folyóiratnak is díszére való) tartalmaznak, melyeknek megelőzőik és követőik közt szégyenkezni semmi okuk sincs. H—h.

Napi hírek.

* Az első vasútvonalat Kolozavárt. Tegnap, egy közelebb érkezett kisebbbaserű gőzmozdonyból és több porondhordó kocsiból próbavonatot rögtönztek, mely a Bácsig már lerakott sínekben, az építkezési munkálatokat naponta látogató közönségből és e végre külön is meghívott vendégekből alakult, 60 fős menő társasággal riadó öröme közt tette meg az első próbakocsizást.

* Dr. Oroszhegyi Józsa egészségi állapota a St. galleni vizgyógyintézetben már is sokat javult, s teljes felgyógyulásával is biztatja jeles orvosa, ha t. i. kitartó gyógykezelésben részesülhet. Minthogy e végre további pénzsegélyre lesz szükség, reméljük: hogy az irói segélyegylet, honnan már némileg biztatva is van, a körülményekhez képest mindent el fog követni, hogy érdemes hazánkba gyógyításra kívánt végeredményhez vezettethessék.

* A kolozsvári határon legelő bivalok régóta rémitgetik f. szénáteleza békés polgárait az állal, hogy esténként, midőn a legelőről hazafelé jönnek, néha több óranegyed hosszat legelősznek a fapiaczon buján tenyésző fűben, mit csupán szépsézetű szempontból nem érte nek romboló kezek! Ugy látszik azonban, hogy bivalaink megunták e porlepe életet, mert a napokban már a sétatér közelében ütöttek békességes tanyát, a járó kelők általános békétlenkedésére. Ajánljuk e hivatalos vendégeket a rendőrség figyelmébe.

* Egy egész halom bűnesetről kapunk tudósítást, melyek a múlt és ezen a héten történtek városunkban. A többek között az az eredeti eset adta elő magát, hogy egy Portik József nevű táncmester összeveszett Baumgärtner Antal városi polgárral, s a szenvedély bevétele elragadtatva elkeveredett verekezés támadt közöttük. Mivel fegyvere egyiknek se volt, kezökkel támadtak és védtek magukat. Hosszas tusa után bírakra keltek a egymást vérbe köpölve folytatták a macska harcot. P. mint erősebb, B-t a földre verte azonban ez egy sebes mozgással kiszabadítván magát P. kezei közül, fejét keményen magához szorította és egyik fülét egészen leharapta. B. a városi bünyefitő törvényszék fogdájában várja büntetését.

* A sétatéri tó a legdusabb virágzásnak örvend. A vízi növények egészen ellepték és virágzáskban nem nagyon gátolják a tó kezelői. A természet tarkaságai szépek és gyönyörködünk is bennük ott, a hol kell, de a sétatéri tóknál jobban szeretnők régóta elhomályosult síma tükre látni. Ha egyébként nem, legalább egészségi szempontból jó volna, a sétatéri bizottmányának kiesé elűzőrizni a bérlet, mert a tömegdek binár miatt származott rossz kigőzölges már is többfelől méltányos panaszra adott okot.

* Ugyancsak a mező-gazdák ellen esküdtek az idén az elemek! A tavaszon fagy, heryó, eseregőgár, gyakori hószas esőzések, jég látogatottak a kerteket és szántóföldeket; most pedig tikkasztó meleg, szárazság s annak következtében a kártékony állatok megmérhetlen serege közszűrt be. Hogy ezek mekkora számban terjedtek szét, többek között Bányaí Gábor városunk egyik derék polgára kézzelfogható példával bizonyítja be, mert a város határon levő földjein e nyáron már 181 olvadó száz nyolczvanegy hörcsögöt és 1 bor-

zot pusztított el. Vajha minden gazda követné e szép példát!

* Haller Károly köztisztviselőben álló akademiáj jogtanárt közelebről nagy csapás érte: szeretett nejét veszítette el Ischlben.

== Figyelmeztetjük a szüléket, hogy Goldburg Kirch Róza pesti zongoraművész, ki Pesten többször hangversenyzett, a kiról a lapok igen elismerőleg nyilatkoztak, közelebről városunkba érkezett, s hajlandó zongora tanórát adni. Lakása középütele, 536. szám, a minorita templom mellett 1 s emeleten.

== Beust gr. külügyminiszter az osztrák delegatio albizottságában folyt vita alkalmával egy távsürgöny szerint kijelenté azon meggyőződését, hogy a béke pillanatilag sincs veszélyeztetve, és hogy lehetséges leendő legyőzni azon veszedelmeket, melyek az általános helyzet folytán a békét jövőben néltan fenyegethetnék.

== Dr. Környei Ede, ügyvéd felhívja a magyar- és erdélyországi jogászok figyelmét a Heidelbergben, f. évi augusztus 25., 26., 27., és 28. án tartandó német jogászyűlésre, s illetőleg a jogászokat az azon való megjelenésre. A német jogászyűlésnek, az alapszabályok értelmében, tagja lehet nem német jogász is, ha ügyvédségre vagy bíróhivatalra van képesítve, s ha tagsági díját (2 tallért), a postán utánvét mellett dr. Kratky Ti-vadar urnak (Bécs, Jordán-utca, 5. sz.) megküldi, ki aztán postafordultával a tagsági jegyet neki kézbesíti. A jogászyűlést kirándulások követik, s mi legfőbb ez alkalommal az ottani (badeni, württembergi és bajor) bírósági szervezettel, gyakorlatilag megismerkedhetni. A lajhántuli vasútkon a tagsági jegy előmutatása mellett féláron utazhatni.

== A hatóságoknak a hírlapokkal való levelezésére nézve a kereskedelmi miniszter értesítvényt tesz közzé, mely szerint szerkesztőségekhez intézett hatósági levelek díjmentesek, ha tartalmuk hivatalos jellemű, azaz nem felek érdekében, hanem közszolgálati ügyben intéztettek, mely esetben ez a levélre kívül feljegyzendő. Minden egyéb hatósági levelek díjt fizetnek, — mihez aztán számos előfordult eset folytán a szerkesztőségeknek azon megjegyzésük van, hogy a tisztelt hatóságok nem „közszolgálati” leveleiket szíveskedjenek bérmentesíteni, s ne rójának sokszor igen kevés érdekes dolgokért az a hírlapokra.

== A miniszterium a legszigorúbb büntetéseket szabta azok ellen, kik rossz akaratú könyvelésével követek, vagy ilyen veszélyes portékákat raknak a sínekre a vonat elébe. Ezek miatt már több szerencsétlenség fordult fel, s így a rendszabály nagyon is helyén van.

== A népszámlálásról szóló törvény keresztülteltelezés szükséges átadásokat a kereskedelmi miniszterium már azétküldte a hatóságokhoz.

== Eredeti indítvány. Mivel a Balaton környékén még mindig a cá-ka raj garázdálkodik, valaki azt tanácsolta a kormánynak, hogy vitessen le Somogyba néhány ágyut, s tüzeljen madárrárléttel a kelletlen vendégesség közbe.

== Vermes tervek, a mire concessiót kérték Thali Emil ur és társai. Ők ugyanis a Fellsystema szerint hegy-mászó vasúttal akarják behálózni a budai hegyeket, fel a disznófőig, fel a szép jubásznögig, — le a budai rétekgig stb. fel és alá! — fel és alá! — De hát aztán nem lesz e ebből valami fából vas karika? (Szab. Egyh.)

== A kereskedelmi miniszter az eddig Pesten, Temesvárott és Zágrábban fennállott távir-dai felügyelősegeket távir-dai igazgatóságokká változtatta, továbbá Debreczenben hasonló igazgatóságot szervezett s a debreczeni távir-dai állomást keltetett pénztárral egybekötött főállomássá emelte. Ez új hivatalok f. évi október 1-én kezdik el működésüket.

== Az államvaspályatársulat jelen-tékeny összeget szavazott meg lakások előállítására saját munkásai számára. E célból hallomás szerint 12,000 négyszögölnyi telket szereztek meg az indóház közvetlen közelében, melyen mintegy 100 kétemeletes lakház építtetnek. Ezen munkások mindegyike saját udvarral és kerttel fog birni, s az egész telepítvény közepén nagyszertű vendéglőt építenének.

== A hatvan miskolczi, közelebb megnyitandó vasútvonalhoz szükséges hivatalnokai személyekre az üzlet igazgatóság már kibírdette a pályázatot. Kell összesen 350 egyed, állomási főnök 11, állomási hivatalnok 47, vonatvezető 7, mozdonyvezető 8, pályafelügyelő 9, ör 88 stb.

== A budai várba felvezető gőzsielő állítólag Sz. István napján már átadtának a közlorgalomnak.

== A paduai színháznál évek óta egy primadonna működött. Nemrég azonban egy fiatal színésznő lépett ugyanott fel, s jött, látott, azaz énekelt, s győzött. A sértett primadonna felfor-tyant dühében bosszút esküdt, s bosszúja eszközeit egy fiatal imádójában fel is találta. A fiatal énekesnő veszte elhatározottat. Másnap este ismét fellépett, taps, vihar és koszorú zápor fogadta megjelenését. A koszorúk között egy rendkívüli nagy is hullott a színpadra. Az énekesnő felvéve, s miután nehéz volt, egy statisztaóknak adta át. Ez az öltözék szobába vivé. Előadás után az énekesnő

visszatérve szobájába, a statisztaót halva találta. A koszorú meg volt mérgezve — a fiatal imá-dó hajította a színpadra. („Magy. Állam.”)

== Megjelent „A keresztény kátho-likus család” II-dik kötete. Írta Varga Mihály. Győr. Henricke Rezső kiadása, 1869. A 241 lapra terjedő kötet, minden könyvtárus által megszereshető.

== Megjelent és beklütetett „Humoresz-kek” Karvázy Józseftől a következő tartalommal: Az iskolamester szerelmi kalandja. Szébasztól bevétel. A mit sok nő magára vehetne. A felült szerelmesek. Szeged szeggel. Márs és Vénus ö-z-szöttközése. A végzetes balál. Egy középkori rege modern kiadásban. Egy krinolin emlékirata. Rubin lovag meséje. Ára 1 ft o. é.

== A krakói szomorú zárdaesetről következő újabb értesítés fekszik előttünk: A meg-indított vizsgálat folyton foly, s minthogy könnyen megfogható okokból a vizsgálatok eredményéből mentől kevesebb kerül a közönség körébe, de a közvélemény nem hajlandó az esetet könnyen el-ejteni, annál fogva a szorgalmas tudósók a jelen elmellőzésével a multat kutagatják, s az analog eseteket fűrkészik ki, régibb és újabb időkől. A szerencsétlen apácza egészségi állapota némileg javult, de lelki betegsége makacsabb, s örltségi rohamai elég sürtek. Vanak azonban világos pillanatai, s ilyenkor orvost kér. Egy izben azon óha-ját is kifejezte, hogy hazaszállíttassék rokonai kö-rébe. Pater Lewkowicz hírtelen halála s azon kö-rülmény, hogy a karmelita barátok azon zárdaja, melynek Lewkowicz tagja volt, vala megbizva a krakói apácza-klastrom feletti felügyeléssel, arra indíták a krakói törvényszéket, hogy a czernai ko-lostorbiz vizsgáló bizottságot küldjön. A vizsgálat-nak nem lett semmi jelentékeny eredménye. Pater Kozubszky Julián priort, ki nem a kolostorban, hanem egy közel eső nyári lakban lakott, mint már irtuk, elfogták. P. Lewkowicz hulláját felvet-tek s 29-ére tűzték ki a törvényszéki obducit. A „Kraj”-ban a következőket olvassuk: Ubryk Bor-bála még egy korábbi Soltyisik Péter nevű priort alatt zárattott el. Midőn ez meghalt, helyébe (1852-ben) Klupier Alajos választott priorrá Varsóból. Midőn ez a karmelita szűzek zárdaájának vizgála-tánál Ubryk Borbalát megtalálta, meghatva nyo-moru sorsa által, személyesen lépett közebe érte a krakói consistorium előtt, hogy feloldatván zár-dai fogadalmait alól, családjának visszaadassék. Válaszul azt nyerte, hogy oly szigorú fogadalmat, minők a karmelita szűzeké, csak Rómában oldha-tók fel; ennek eszkölése pedig sok pénzbe került. Ennek daczára nem szűt meg ez ügyben eljárni, azonban a halál megakasztá törekvését. Utána kö-vetkezett, mint priort, az említett Kozubsky.

== Az 1870. évi őszre, vagy 1871-ik évi tavaszra tervezett magyar kiállításra beérkezett nagy számú jelentkezések világosan tanuskodnak azon részvétről, melyre a kiállítás eszméje talál. Több oldalról nyilvánított óhajítás folytán a július végén lejáró jelentkezési határidő augusztus 31-éig hosszabbították meg. Az alólirt bizottság a hazai iparosok, mezőgazdák és művészek hazafias buz-galmától elvárja, hogy emez anyagi érdekeink fej-lesztésére nézve felette fontos ügyet lehetőleg élénk részvéttük által elő fogják mozdítani. Pest, 1869 évi aug. 1-én. Az ideiglenes kiállítási bi-zottság.

Hivatalos értesítések kivonata.

Árverések. Háromszéken Nyjntódon fekvők sept. 4, oct. 4. — Ugyanott fekvők aug. 14, sept. 13. — Ugyanott Dálnokon fekvők aug. 17, sept. 17. — Marosszéken M. Sámsondon fekvők aug. 26, sept. 26. — Ugyanott Ny-Szt. Benedeken belső telek aug 23, sept. 30.

Czégbejegyzés. Kolozavárt a „Czirják és Sallai vegyeskereskedése” bejegyeztetett.

KÜLFÖLD.

A „France” szerint a senatus-consultum 31-kén még egyszer át fog nézetni a miniszter-tanács által; mire aug. 2-án a senatus elé fog terjesztetni. Az első utlá pusztán az osztályok megalakulására lesz szentelve; mire a tagok közelebb a senatus-consultumot tárgyaló bizottmányt fogják megvá-lasztani.

A „Public” írja: A miniszterek jul. 28-án, St. Cloudban, a császár előbtele alatt, újolag ösz-szegyűltek, hogy Rouher és Schinbder jelenlétében meghallgassák a senatus-consultum utolsó felolva-rását. Azt állítják, hogy a császár ellenvetései, melyek a 26 diki miniszter tanácsban formulázta-tak, főleg a törvéz csatolt indokokra vonatkoztak. Ezen, magában véve, igen nehéz munka valóban igen nagy horderővel fog birni, mivel az kijelöli a senatus-consultumok előszámlált reformok jellemét, s ama változtatások alkotmányos terjedelmét, me-lyeknek a törvényhozó s végrehajtó hatalmak fönn-álló viszonyaira kellend behozniuk.

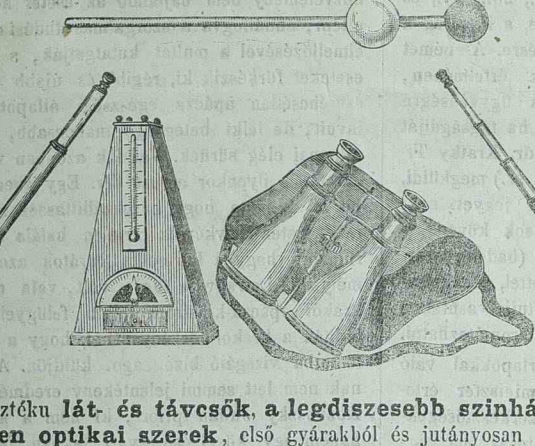
Mult hó 24-kén délutáni 4 órakor az ir egy-házbill törvény erejére emelkedett. Királyi bizott-ság, melynek tagjai voltak: Walea herczeg, to-vábbá az edinburgi és combridge herczegek, a carterburyi érsek, a lord kancellár, St. Albans b-g, és Tabley lord — ezek közül azonban csak a bá-

rum utóbb megnevezett lord jelent meg az ily bi-
zottságok számára kijelölt helyen — áthozták a ki-
rályné beleegyezését ehhez s több más kisebb je-
lenősegi törvényjavaslathoz. A felsőházban csak
gen kevés peer volt jelen, az alsóházban az elnö-
kön kívül mintegy 50 tag gyűlt egybe ezen ünne-
pélyes szavak: „la Reine la vent“ meghallga-
tására.
A „Rappel“ szerint, a Barcelona fölött urak-
kodó Montjuich erődben összeesküvés fűzötték
fel, s az összeesküvés elfogattak. A Madridban
megjelenő „Pensamiento“ cz. carlisticus lap szer-
kesztői megszöktek. Továbbá egy madridi zárda
pinczében nagy fegyverraktárt, s carlisticus zászló-
kat fűztek fel, s 22 személyt fogtak el.
A „Daily News“ levelezője Madridból július
26-án táviratozza, hogy a Ciudad Realnál, mult

szombatn történt harcban Sabaryos carlista főnök
megsebesült, s egy ezredes megöltetett. A felkelő
csapat teljesen szétveretett. — Egy összeesküvés
fedeztetett fel, melynek célja a barcelonai felleg-
vár elfoglalása volt; azonban Raynelt ezredes
által megsebesített. A foglyok közt van egy pap,
egy hajdani tiszt, egy tüzer százados, s két carlista
ügynök. A főügynök megöltetett.
A „New York-Tribune“ szerint Caballero de
Rodas oda utasított, hogy a cubaiaknak önkor-
mányzatot ajánljon föl. Spanyolország kormány-
ferfiat, s különösen Prim, a sziget eladása mellett
vannak.
Topete admirál Barcelonába utazását szintén
a hajóhad soraihoz fűszerte karlista összeeskü-
véssel hozták kapcsolatba.
A köztepergeri hajóraj több tisztje a barcel-
onai erődkbe záratott s az admirál szigorúan

megtiltotta a matrózoknak a partralepést. A pam-
pelunai nemzetőrség és karlisták közt véres ösz-
szeküvés keletkezett; az utóbbiak, kik az erődtől
akarták hatalmukba keríteni, visszavertek és ve-
zérük megöltetett.
A „Triest. Zig.“ szerint az egyiptomi alkí-
rály még a pyrenéi fűrdőből egy közlést intézett a
hatalmakhoz, melyben élénken fájjalja, hogy az
ellenfele emelt gyanúsításoknak sikerülhetett Konstan-
inápolyban oly gyanút gerjeszteni, melynél fogva
jelenleg egészen hasztalan fáradságnak látszik, ott
magát személyesen akarai igazolni; azonban azt
állítja, hogy a tények be fogják bizonyítani eljárá-
sának teljes loyaltását, s végül azon reményét fe-
jezi ki, hogy a hatalmak részéről is igyekezni
fognak a portának ama fölvilágosítást, s megnyug-
tatást nyújtani, mely egyedül fogná lehetségessé

tenni, hogy a mindkét részről jogok s köteleze-
gek tere barátságos értekezés útján állapittassék a
határozatassá meg.
Távirati tudósítás a bécsi börzseről.
August. 2-án: 5% Metallique 100 frt 63.30.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 72.70. Kamat 63.30.
1860. Kölcsön 103.40. Bankrészevény 758. Hite-
intézeti részvény 297 frt 314.20. London 10 ft 11.
125 frt 20% kr 124.60. Ezüst 121.25. Cs. királyi
arany 5.91.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 82.25.
Fiumei 82 —. Erdélyi 79.25. Horv.-Slavon 82.75.
Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József**

(425) Kolozsvárt a (1—*)
nagy Bazárban

nagy választékú lát- és távcsők, a legdiszesebb színházi-látosók
és minden optikai szerek, első gyárakból és jutányosan kaphatók.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentesen.
CSAPÓ SÁNDOR.

CZETZ JÁNOS és TÁRSA
női-divat és bécsi butor-raktára.
(Kolozsvárt, közepetca Folly-ház.)
Van szerencsénk ajánlani a legújabb érkezett nagy mennyiségű
bútor- és tükör-raktárunkat.
(330) (5—5)
A legújabb alakú finom díofa-sifonok, egy és két-ajtóval.
Uj alakú ágyak, ebédlő, író-, öltöző- és varró aszta-
lok, kredenczek, mosdó és éjjeli-kasztelenek, nád-, fa és
szalma-székek.
1781 **Salon- és heverő-divánok.**
Díofa és aranyozott függöny-rámák: egy egész-
rendbeli gothus- és francia-butorok.
Selyem, szórdamaszk, velencei-sima- és virágos-ripsz,
kretón és fénykaton butorszővetek, szőnyegek és netz-
függönyök. Selyem és kasmér-paplanok, lőszőr és
ruganyos matrácok. Aranykeretű tükörök, kitűnő
olcsó gyári-áron.
Ajánljuk a bizományunkban lévő **Szinger-féle amerikai**
családi varrógépeket.

Gyűtős fegyver
megjavítva,
TROLL F.
cs. kir. kivált. szabadalma Bécsben,
Leopoldstadt, rothe Stern-gasse 8.
Van szerencsém azokat szállítani: sár-
kányval és anélkül, könnyen takarítható,
pontosan lövő, poszai utánvét mellett darab
számára 110, 115, 125—160 frtért o. ért.
100 drb. töltés 3 frt 50 kr. vaktöltés 1 frt
15 kr. (336) (3—3)

239 5/8 15—20
Elő-ozstrák
Velocipéde-gyárakktár.
iskolával egybekötve.
LENZ C.
Bécs, Landstra-ss; Marxergasse Nr. 9.
készít mindenféle
Velocipédeket
különböző német, angol és amerikai
minták, szerkezetek és felszerelések szerint.
2 kerekűeket fűggyermeknek és férfiak
számára, általános használatul.
3 kerekűeket hölgyek és gyermekek szá-
mára, korteca, parkokban és falán való
használatul. Legjelesebb minőség mellett
a legolcsóbb árak. Kértek a gyár ké-
zíményeit rosszabb minőségű külföl-
liekkel össze nem tévesztetni

Figyelmeztetés!
Ezennel bátorokodunk a n. é. közönség becses figyelmébe ajánla-
ni, hogy a nem rég megindult borgói műmalmunk lisztke-
szítményeinek főraktára Kolozsvárt
Karvázy Gyula,
az „Arany croszlán“-hoz címzett fűszer-, csemege- és
borkereskedésében létezik, hol is mindenféle lisztünk bármilyen nagy
mennyiségben, a legjutányosabb árban számítatnak.
Megjegyezzük, hogy lisztünk a legtisztább búzából és száraz uton
valódi francia kövek által őröltetnek, jóságuk és szépsé-
gük nem esekélyebbek a magyarországi ké-zítményeknél.
A pakolás 150 fontos zsákokban történik, hanem a legesekélyebb
mennyiség is minden árváltozás nélkül kiszolgáltatatik.
Árjegyzékek fennírt főraktárunkban találhatók.
Becsés pártfogásért esdve, maradunk illó tisztelettel
Kiss és Társai,
borgói műmalmom birtokosai.
(338) 3—*

(335) (3—*)
Díus választékú
nagy varrógép-raktár
Boér Sándornál
Kolozsvárt bel-magyarutca 318 szám alatt.
Hol szilárd jótállás, ingyentani-
tás, s bármilyen esetre azonnali se-
gélynyújtás, valamint fő fe-tételei köny-
nyított fizetési módokat mellett, kö-
vetkező lezártított árak számítatnak:
1. Családi használatra ajánlandó nagy gépek:
Láncszemmel tűzzelők: Willcox és Gibbs 45 frt-tól kezdődőleg. Kettős
lánczollással tűzzelők: Grover és Baker szerkezetű 110 frt. Grover és Ba-
ker Nr. 24. 135 frt. — Kétfelől tűzzelők: Wheeler és Wilson szerkezetű:
75, 80, 100 frt. Wheeler és Wilson Nr. 2. 120 frt. Vető övel, kétfelől tűz-
zelők: Taylor 80, 85 frt. Natalis vagy Lincoln 85, 100, 120 frt.
Singer lit. A. csak 100 frt,
diszkrétést ké-zítő szerkezet hozzá 12 frt.
2. Szabó és hasonló üzleti célzra és bormunkára alkal-
mas vetővel, kétfelől tűzzelő gépek:
Natalis 100, 120 frt. Grover és Baker 19, 120, 125 frt. Nr. 7
140 frt; legújabb: Thomas Cylinder gépe Nr. 1. 150 frt, Nr. 2. 160 frt, ez
utóbbi két irányban varr. Grover és Baker. Nr. 24, kettős lánczollással tűz-
zelő 135 frt.
3. Cipésznek számára és legnehezebb bormunkára ké-
szített vetővel, kétfelől tűzzelő gépek, melyek az új
gyöngyöltést is varják.
Grover és Baker. Nr. 19, 120, 125 frt. Howe lit. B. 140 frt, lit. C.
legújabb és legersőbb 150 frt, Imperial 155 frt; e fajták között leg-
újabb: Thomas Cylinder Nr. 2, kétféle irányban varr. Jones et C. Cy-
linder Nr. 3 200 frt, ez utóbbi minden irányban varr, ugy, hogy ezzel bá-
rmi cipőbe is új rugonyt varhatni, emellett egye-len gép, melyet csíra kivar-
rásokra legkönnyebben használni lehet.
4. Családi használatra alkalmas kézi gépek:
Láncszemmel tűzzelők: 20, 25 frt; legjobbak: Willcox és Gibbs
féle, 30, 35 frt. Kétfelől tűzzelők: 50 frt, legjobb 60 frt, Taylor nagy, 65 frt.
5. Gomblyuk- és kétfelől tűzzelő:
Mindem nemű munkára alkalmas új találmányú varrógépek.
Található ott továbbá varrógépi tű, olaj, hatrétű czerina és se-
lyem, utóbbi maringban is; e mellett minden gépi varrás és gouvriro-
zás elkészítése, elvállaltatik.
Most érkeztek: 2 és 3 kerekű **Velocipédek**
és **vajverő gépek** nagyobb gazdaságok számára.
Tudakoló levelek posta fordul-ával, rajz és árjegyzék melléklésével
megfelelőnek. Gépeknél fuvar és költség a vevőt nem terheli.

(414) 5/8 (2—3)
Kriszhaber J.
országosan engedélyezett ügynöksége.
Pesten, újlálgutca 17-dik sz. alatt.
Ezen intézet bűzek, gazdaságok, gyárak, kereskedelmi üzletek, egyáltalában
kereskedelmi és ipari vállalatok, adás-vevését és bérbeadását eszközli; egyuttal rész-
vényársulatok éle-belépítését programok, alapszabályok szerkesztése és a minisz-
teri engedélyek kicsatolása által közvetíti.
Az intézet azon szerencsés helyzetben vagyon, hogy a t. cz. pénzkereső fe-
leket saját pénzét ocsó kamatok mellett kölcsönként rendelkezésükre állítja; ja;
ki-szközölend továbbá ezen intézet kölcsönököt bizonyos fizetési határidőkre vagy
törlésztésre helybeli bankoknál, hitelintézeteknél, vele összekötésben álló jöhírt
magántőkeknél jelző ögi biztosíték, kézi zálog és jó váltókra.
Az üzleti iroda továbbá elvállalja írásbeli munkálatok és fogalmazványok, kü-
lönösen programok, alapszabályok, njság, hirdetések, njságban közlendő panaszok,
a nyilvánosságra kerülő és a bel- egy a külföld lapjaiba írtatandó, társadalmi és
nemzetgazdasági cikkeik elkészíttetését; ezenkívül végez fordításokat a német, ma-
gyar, francia, angol, orosz és tót nyelvekre, és ezek felszámolási kereskedőit.
Irodánk végül államháztartás intézet (emphancements Institut) felsőbb szolgál-at-
adók és szolgálat-kere-ők számára és különösen keres és elhelyez könyvezetőkét, gazda-
sági és erdészeti birtalanokokat, pénztárnokokat, kereskedő segédekét, reval ket, iroda
főnököket, külfölle vállalatoknál szükséges kereskedelmi és műtani igazgatókat stb.
Tisztelettel:
KRISZHABER J.
az ügyelői iroda tulajdonosa.

(130) 5/8 (6—*)
FEHÉR MELL-SZÖRP
(weiser Brust-Syrup)
több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok
által igazolva,
mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült re-
kedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyálkásodás elca eddig még
betelegető sűrű nélkül sora nem használaton! — Ezen szörp mindjárt az
elő-h használaton feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen gőrcsős köhö-
gés és számarhurutnál; elő-egíti a nehéz s megaludt nyálkaki-
köpést, a gégeingert azonnal enybiti, s rövid idő alatt eltávolítja min-
den, — még az oly heves és gonosz aszkórköhögést is, s a vérhányást.
Egy kisebb üveg 60 kr. nagyobb üveg 1 frt.
Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.
Kapható: Kolozsvárt, Binder K. gyógyszerésznél belső monostorutca
a Redout során.

(424) (1—3)

Jutányos áron
eladó
zongora
találattik Kolozs-
várt, kül- szénut-
ca 59 sz. háznál.
Fon Mór és társa,
szállítási, bizományi és pénzbeszedő
üzlete
Kolozsvárt,
(fűtér, gróf Rhédey-ház.)
Vásárol
repcezt, gabonát
és mindenféle terményt a legked-
vezőbb feltételek mellett.
Béval
mindenféle állam- és börzsképes papírt.
Leszámitol
államnyereményeket, lejárt
vagy lejárandó szelvényeket.
Főképp előlegez
repcezt s mindennemű olajt tartó ter-
(308) ményre. 6—*

(401) (3—3)
Kiadó vendéglő.
M. Váshelyitt a **Lénárt Károly**
mindaddig jó birtokba
vendéglője.
egy nagybbszertű üzletet folytatni ohajtó
vendéglő-nek, a jövő **Szent-Mihály**
napról kezdőleg a legkedvezőbb felté-
telek alatt kiadó. Ail ezen vendéglő egy
nagy **bálteremből**, melyben jelenleg a
kolozsvári nemzeti színársulat tartja elő-
adásait; melék **ebédlő** és **vacsoráló**
szobákkal és nyári mulató kert
tel ért-kezhetni szóval, vagy level útján
M. Váshelyitt, vendéglőtulajdonos
LÉNÁRT KÁROLYVAL

(409) (3—3)

Eladó birtok.
Nemes Kolozsmegye Fűzkút köz-
ségében, egy 180 holdból álló
BIRTOK
örökáron eladó.
Értekezhetni M.-Frátán tulajdonos
Eperjesi Jánossal.

8—20
EGGER TESTVÉREK
Pesten, Dorottya-utca 4.
a „Magyar királyhoz“ címzett szálloda mellett,
Bécsben, Kärntnering
a legmagasabb árban vásárolnak
régi pénzeket,
érméket, mültárgyakat, mindenféle arany, ezüst ezékeket és ékszereket.